

AZ INFRASTRUKTURÁLIS TÁMOGATÁSOK 1. SZ. ELEMZÉSI MODELLJE – ÁLTALÁNOS ELEMZÉSI MODELL

Felelősségi nyilatkozat: Ezek az elemzési dokumentumok főként a strukturális alapokból és a Kohéziós Alapból társfinanszírozott projektekre vonatkoznak. Tartalmuk a hatályos szabályokat és a döntéshozatali gyakorlatot tükrözi, ám nem zárja ki a végrehajtási gyakorlat és a közbeszerzési szabályok alkalmazásának esetleges későbbi módosulását. A Versenypolitikai Főigazgatóság (DG COMP) szolgálatai mindazonáltal készséggel nyújtanak további iránymutatást a hivatalos bejelentési eljárás szükségességéről, akár a bejelentést megelőző eljárás keretében is¹.

Ez az elemzési modell iránymutatással szolgál annak meghatározására, hogy az infrastruktúra állami finanszírozása magában foglal-e az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatást, és ha igen, úgy vonatkozik-e arra az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség.

Ezt az elemzési modellt az egyes szektorokkal (repülőterek, széles sáv, kultúra, kikötők, kutatás, fejlesztés és innováció, valamint víz) kapcsolatos infrastruktúrára vonatkozó további információkat tartalmazó egyedi modellek egészítik ki.

Általános megjegyzések

Azt, hogy az infrastruktúra finanszírozása az állami támogatási szabályok hatálya alá tartozik-e, jövőbeli (gazdasági tevékenységre vagy attól eltérő célra történő) felhasználása határozza meg.

A projekt jellemzőitől függően a potenciális kedvezményezettek² körébe tartozhat valamennyi olyan vállalkozás, amely az alapokból nyújtott finanszírozásban részesülő infrastruktúra egésze vagy része tekintetében tulajdonjoggal rendelkezhet, azt használhatja, illetve kezelheti.

A támogatás kedvezményezettjének jogállása (rendelkezik-e saját jogi személyiséggel vagy sem; magán- vagy közjog hatálya alá tartozik-e; közigazgatáshoz tartozik-e; állami tulajdonú társaság vagy nonprofit jogalany-e) nem releváns az állami támogatás értékelésének szempontjából. Még akkor is felmerülhetnek az állami támogatással kapcsolatos kérdések, ha a kedvezményezett a közigazgatáshoz tartozik vagy közjogi jogalany, nonprofit vagy akár veszteséges szervezet.

Ezt az értékelést a tagállamnak nemcsak a strukturális alapokra vonatkozó szabályok értelmében vett „nagyprojektek”³, hanem valamennyi projekt tekintetében el kell végeznie.

¹ Az állami támogatások ellenőrzési eljárásainak lefolytatására alkalmazott bevált gyakorlatok kódexe című bizottsági közlemény (HL C 136., 2009.6.16., 13. o.)

² Az 1083/2006/EK rendelet 2. cikkének (4) bekezdése kifejti, hogy a „kedvezményezett” kifejezést a strukturális alapokkal (a közszférához vagy a magánszférához tartozó gazdasági megvalósító, szervezet vagy cég, amely felelős a műveletek kezdeményezéséért vagy azok kezdeményezéséért és végrehajtásáért) és az állami támogatási szabályokkal (kedvezményezettek: a köz- vagy a magánszférához tartozó vállalkozások, amelyek egyedi tervet hajtanak végre, és állami támogatásban részesülnek) összefüggésben eltérő értelemben alkalmazzák.

³ Lásd az 1083/2006/EK rendelet 39. cikkét: a munkálatok, tevékenységek és szolgáltatások sorából álló műveletek, amelyek célja valamely pontos gazdasági vagy műszaki természetű oszthatatlan feladat elvégzése, amely egyértelműen meghatározott célkitűzésekkel rendelkezik, és amelynek teljes költsége meghaladja az 50 millió EUR-t.

Az állami támogatás megléte

1. Végez-e bármely potenciális kedvezményezett **gazdasági tevékenységet**? Ha nem, nem beszélhetünk állami támogatásról. A gazdasági tevékenység meghatározása: áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálata.

A Bizottság a kultúra területén hozott határozatokban úgy vélte, hogy a kulturális szolgáltatások akkor minősülnek gazdasági tevékenységeknek, ha kereskedelmi célú jogalanyok azonos vagy helyettesítő árukat és szolgáltatásokat kínálnak. Ha az érintett tevékenység tekintetében létezik piac – legyen az bármennyire korlátozott –, úgy a tevékenység piaci elvek mentén szerveződik és gazdasági jellegűnek minősül⁴. Valamely hatóságnak a piac verseny szempontjából történő lezárására irányuló döntése ellenére is fennállhat gazdasági tevékenység akkor, ha más gazdasági szereplők az érintett piacon hajlandóak és képesek lennének nyújtani a szolgáltatást.

Különösen azt kell megjegyezni, hogy nem zárja ki gazdasági tevékenység meglétét valamely hatóság arra irányuló döntése, hogy bizonyos szolgáltatást egyetlen társasághoz rendel, harmadik feleknek pedig nem engedélyezi a szolgáltatás nyújtását (például azért, mert a szolgáltatást saját eszközeivel kívánja nyújtani).

Amennyiben a támogatás kedvezményezettje valamely nem gazdasági jellegű tevékenységet gazdasági tevékenységgel párhuzamosan végez, az átláthatósági irányelv⁵ irányadó elveivel összhangban elkülönített elszámolások vezetésével („*funkcionális különválasztás*”) kell elkerülni a kereszttámogatás kockázatát.

2. Valamely **piacgazdasági befektető** biztosította volna-e a pénzeszközöket a projekt számára ugyanilyen feltételek mellett? Ha igen, úgy nincs szó állami támogatásról.

Ez bizonyítható azzal, ha magán társbefektetők az állami befektetőre vonatkozókkal egyenértékű feltételek (például általános kockázat és megtérülés) mellett („*pari passu*”) vesznek részt jelentős mértékben a projektben. A befektetés megtérülését tükröző, megbízható előzetes üzleti terv szintén megfelelő jelzője ennek. Meg kell azonban jegyezni, hogy az ugyanazon célkitűzés elérésére irányuló kísérő vagy előzetes állami támogatási intézkedések érvénytelenné teszik azt a következtetést, hogy valamely piacgazdasági befektető is vállalt volna hasonló intézkedést.

3. Ahhoz, hogy a támogatás az EUMSZ 107. cikkének hatálya alá tartozzon, érintenie kell a tagállamok közötti kereskedelmet, vagy ezzel kell fenyegetnie. A **kereskedelemre gyakorolt hatás** főszabály szerint akkor vélelmezhető, ha az állami támogatás megerősíti valamely vállalkozás helyzetét az EU-n belüli kereskedelem keretében versengő más társaságokhoz képest. Nincs olyan küszöb vagy százalékarány, amely alatt úgy tekinthető, hogy a tagállamok közötti kereskedelem nem érintett. A támogatás viszonylag csekély mértéke, illetve a kedvezményezett vállalkozás viszonylag kis mérete nem jelenti eleve azt, hogy a tagállamok közötti kereskedelem nem válhat érintetté. Másfelől a Bizottság az állami támogatásra vonatkozó szabályok

⁴ N 464/09. sz. állami támogatás – Magyarország, Előadó-művészeti szervezeteknek nyújtott állami támogatás, 14. pont, és N 293/2008. sz. állami támogatás – Magyarország, „Multifunkcionális közösségi művelődési központoknak, múzeumoknak, közkönyvtáraknak nyújtott támogatás”, 18. pont.

⁵ A tagállamok és a közvállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról, illetve egyes vállalkozások pénzügyi átláthatóságáról szóló, 2006. november 16-i 2006/111/EK bizottsági irányelv (HL L 318., 2006.11.17., 17. o.).

alkalmazásával összefüggésben számos esetben megállapította, hogy a tevékenységek tisztán helyi jellegűek, és nem érintik a tagállamok közötti kereskedelmet⁶.

4. **De minimis támogatás:** a *de minimis* rendelet alapján nyújtott támogatás nem tekinthető állami támogatásnak, ha egy hároméves időszak során egy adott vállalkozásnak nem nyújtanak 200 000 EUR összegnél többet⁷.

5. **A verseny torzulása**

A gazdasági tevékenység és előny fennállásának megállapítását követően⁸ azt kell értékelni, hogy az intézkedés torzíthatja-e a versenyt. Ha a vállalkozás törvényi monopóliumot élvez, és az e tevékenységre alkalmazandó szabályozási rendszer hatálya alá tartozik, ezenfelül pedig a piac nem liberalizált, azaz – uniós vagy nemzeti jogszabály miatt, illetve ténylegesen a piaci fejlemények okán – nem nyílt meg a verseny előtt, nem áll fenn a verseny torzulásának kockázata.⁹ Ha azonban a kedvezményezett bármely piacon szolgáltatásokat nyújt¹⁰, elképzelhető, hogy az adott kedvezményezett befektetései közfinanszírozását (uniós és nemzeti társfinanszírozás) az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése alapján kell vizsgálni.

Általános gazdasági érdekű szolgáltatás

6. Ha valamely projekt és/vagy annak működtetése 1. **általános gazdasági érdekű szolgáltatásként** nyújtott szolgáltatás részét képezi; 2. az ellentételezéssel kapcsolatos paramétereket egyértelműen meghatározták előre; 3. a közszolgáltatás nyújtásának nettó költségein és a méltányos nyereségen felül nem fizetnek ellentételezést; és 4. az általános gazdasági érdekű szolgáltatást vagy a szolgáltatásnak a közösség számára a legkevesebb költséggel járó nyújtását biztosító közbeszerzési eljárás keretében ítélték oda, vagy pedig az ellentételezés nem haladja meg azt a mértéket, amelyet egy hatékony vállalkozás kérne, úgy a projekt nem tartalmaz állami támogatást¹¹. Megjegyzendő, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokkal kapcsolatos szabályok az összeegyeztethető támogatás¹², illetve a *de minimis* támogatás¹³ lehetőségét is előírányozzák.

⁶ Például az elsődlegesen a helyi lakosság által használt uszodák, a kizárólag a helyi lakosság szükségleteit szolgáló helyi kórházak; a határokon túlról érkező látogatókat valószínűleg nem vonzó helyi múzeumok; a helyi kulturális események, amelyek potenciális közönsége helyi szintre korlátozódik. A gyakorlati példák tekintetében lásd a kulturális infrastruktúrára vonatkozó elemzési modellt.

⁷ A Szerződés 87. és 88. cikkének a *de minimis* támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2006. december 15-i 1998/2006/EK bizottsági rendelet (HL L 379., 2006.12.28.). Eltérő felső korlátokat tartalmazó egyedi rendeletek vonatkoznak a mezőgazdaságra, vagy a halászatra, illetve általános gazdasági érdekű szolgáltatások jelenléte esetén.

⁸ Lásd az 1. pontot.

⁹ Lásd a Network Railnek nyújtott N 356/2002. sz. állami támogatásról szóló bizottsági határozatot.

¹⁰ Azaz amennyiben – az akár csupán egyetlen beszállítótól érkező – kínálat kielégíti a keresletet.

¹¹ Lásd a Bíróságnak a C-280/2000. sz., Altmark Trans GmbH ügyben 2003. július 24-én hozott ítéletét.

¹² Olyan támogatás, amely vagy nem tartozik bejelentési kötelezettség alá (lásd a 7b. pontot) vagy az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló bizottsági keretszabály értelmében bejelentési kötelezettség alá tartozik.

¹³ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének az általános gazdasági érdekű szolgáltatást nyújtó vállalkozások számára nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2012. április 25-i 360/2012/EU bizottsági rendelet (HL L 114., 2012.4.26., 8. o.).

Az előzetes bejelentés alóli mentesség, azonban más követelmények alkalmazhatósága

7. Ha úgy tűnik, hogy az infrastruktúra közfinanszírozása az állami támogatásra vonatkozó szabályok hatálya alá tartozik, azt kell megállapítani, hogy a projektre vonatkozik-e az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség. Nem ez a helyzet, ha a következők bármelyike teljesül:
- az intézkedés mentesül a bejelentés alól, mert teljesülnek az általános csoportmentességi rendelet feltételei, amely rendelet mind eljárási (pl.: összefoglaló adatokat tartalmazó formanyomtatvány vagy átláthatósági formanyomtatvány benyújtása), mind pedig összeegyeztethetőségi szabályokat megállapít¹⁴;
 - a projekt és/vagy működtetése általános gazdasági érdekű szolgáltatásként nyújtott szolgáltatás részét képezi az **általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról** szóló 2012/21/EU bizottsági határozattal¹⁵ összhangban, amely különösen egyértelmű megbízási aktust és annak ellenőrzését írja elő, hogy az ellentételezés összege nem haladja meg az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos nettó költségeket, beleértve egy ésszerű nyereséget is.
 - az intézkedés a szárazföldi személyszállítással kapcsolatos közszolgáltatási kötelezettségek ellentételezésére alkalmazandó szabályokat megállapító 1370/2007/EK rendelet¹⁶ alapján mentesül a bejelentés alól.
 - meglévő állami támogatási** rendszer alapján nyújtható támogatás, a vonatkozó meglévő támogatási rendszer keretében meghatározott feltételeket pedig betartják. A Bizottság állami támogatásokról szóló határozatai a következő honlapon olvashatók: http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=3.

Emlékeztetni kell arra, hogy az infrastrukturális projektek többségére – függetlenül attól, hogy a finanszírozás az állami támogatásra vonatkozó szabályok hatálya alá tartoznak-e – vonatkozik a környezeti hatásvizsgálatokról (KHV) szóló irányelv¹⁷.

¹⁴ A Bizottság 800/2008/EK rendelete (2008. augusztus 6.) a Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetők nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) (HL L 214., 2008.8.9.). Az áttekintést lásd az állami támogatásokról szóló közösségi jogról szóló vademecumban: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/vademecum_on_rules_09_2008_hu.pdf.

¹⁵ Különös feltételek alkalmazandók, például megbízási megléte és időtartama, valamint az évi 15 millió eurót nem meghaladó ellentételezés a légi, illetve tengeri közlekedés utasszáma tekintetében. A szükséges infrastruktúrába való beruházásra nyújtott induló támogatás az általános gazdasági érdekű szolgáltatás-ellentételezésként adott megbízási időtartamára szolgáló (éves) ellentételezésként átlagolható: általában 10 év, kivéve ha a befektetések amortizációja mást tesz indokolttá.

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 1370/2007/EK rendelete (2007. október 23.) a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2007.12.3., 1. o.).

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 26., 2012.1.28., 1. o.).

Az állami támogatás jóváhagyása céljából történő bejelentés szükségessége

8. Ha az intézkedés állami támogatásnak minősül, a fenti 7. pontban említett feltételek pedig nem teljesülnek, a Bizottságnak történő bejelentést követően az állami támogatás jóváhagyására van szükség. A Bizottság a támogatás összeegyeztethetőségére vonatkozó értékelésében ellenőrzi, hogy a támogatás közös érdekű célkitűzés elérésére irányul-e, szükséges-e, valamint hogy nem érinti-e a kereskedelmet a közös érdekekkel ellentétes mértékben. Az értékelés elvégezhető az állami támogatások összeegyeztethetőségére vonatkozó különös szabályok alapján – amennyiben vannak ilyenek –¹⁸, vagy az összeegyeztethetőségre vonatkozó különös szabályok hiányában közvetlenül az EUMSZ 93., 106. vagy 107. cikke alapján.

¹⁸ Az állami támogatásokkal kapcsolatos hatályos szabályok gyűjteménye a következő honlapon olvasható: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/legislation.html.

AZ INFRASTRUKTURÁLIS TÁMOGATÁSOK 2. SZ. ELEMZÉSI MODELLE – REPÜLTÉRI INFRASTRUKTÚRÁK MEGÉPÍTÉSE

Felelősségi nyilatkozat: Ezek az elemzési dokumentumok főként a strukturális alapokból és a Kohéziós Alapból társfinanszírozott projektekre vonatkoznak. Tartalmuk a hatályos szabályokat és a döntéshozatali gyakorlatot tükrözi, ám nem zárja ki a végrehajtási gyakorlat és a közbeszerzési szabályok alkalmazásának esetleges későbbi módosulását. A Versenypolitikai Főigazgatóság (DG COMP) szolgálatai mindazonáltal készséggel nyújtanak további iránymutatást a hivatalos bejelentési eljárás szükségességéről, akár a bejelentést megelőző eljárás keretében is¹.

Általános elvek:

1. A repülőtéri infrastruktúra tekintetében a Bizottság az állami támogatások három típusát különbözteti meg:

- repülőtéri infrastruktúra kiépítésére nyújtott támogatás (beruházási támogatás)
- repülőtéri infrastruktúra működtetésére nyújtott támogatás
- az infrastruktúra felhasználóinak nyújtott támogatás

Ez az elemzési modell kizárólag a beruházási támogatásra vonatkozik, mivel az infrastruktúrára nyújtott állami támogatás tekintetében tágabb iránymutatást nyújtó általános elemzési modellt egészíti ki.

Az állami támogatás megléte többek között az alábbi esetekben kizárt:

Közrendi feladatkörben végzett tevékenységek

2. A közrendi feladatkör és a gazdasági tevékenységek között eseti alapon kell különbséget tenni. A repülőtéri infrastruktúrával kapcsolatban eszközölt – kizárólag a közrendi feladatkörbe tartozó funkciók (például az útvonal-ellenőrzéssel kapcsolatos légiforgalom-irányítással összefüggő infrastruktúra, vám- és rendészeti infrastruktúra, biztonsági infrastruktúra, azaz a nyilvános fenyegetések, terroristatámadások ellen szükséges infrastruktúra stb.) tekintetében fenntartott – bizonyos befektetések vonatkozhatnak nem gazdasági tevékenységekre². Ha azonban a projekt gazdasági szempontból kiaknázható infrastrukturális elemeket is tartalmaz, úgy vonhat maga után állami támogatást.

A piacgazdasági befektető elvének megfelelő befektetések

3. Nyújtott volna-e a befektetett tőke után ellentételezést elváró valamely piacgazdasági befektető pénzeszközöket a projektre ugyanolyan feltételek mellett, amelyek mellett ezt a hatóság kívánja megtenni? Ha igen, akkor úgy tűnik, nincs szó állami támogatásról. A repülőtéri infrastruktúra finanszírozása főszabály szerint jelentős tőkebefektetéseket igényel, amelyek olykor csak igen hosszú távon térülnek meg, és ekként rendes esetben tisztán gazdasági megfontolások alapján azokat nem vállalnák. Ily módon igen nehéz azt megállapítani, hogy az állam piacgazdasági

¹ Az állami támogatások ellenőrzési eljárásainak lefolytatására alkalmazott bevált gyakorlatok kódexe című bizottsági közlemény (HL C 136., 2009.6.16., 13. o.).

² Lásd a Törvényszék által a T-443/08. sz., Freistaat Sachsen és Land Sachsen-Anhalt kontra Bizottság és a T-455/08. sz., Mitteldeutsche Flughafen AG és Flughafen Leipzig-Halle GmbH kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 98. pontját. Megjegyzendő, hogy a „közrendi feladatkörben végzett tevékenység” nem statikus fogalom, ami azt jelenti, hogy egy tevékenység gazdasági jellegűvé is válhat, például annak privatizációja esetén. Ezenfelül a támogatás meglétét a tulajdonos, az üzemeltető és a felhasználó szintjén kell elemezni.

befektetőként részt venne ilyen finanszírozásban. Következésképpen mi még abban az esetben is ösztönöznénk az intézkedés Bizottságnak történő, az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése szerinti (előzetes) bejelentését, ha az érintett tagállam azzal érvel, hogy a piaczgazdasági befektető elve alkalmazására vonatkozó kritériumokat betartják.

Általános gazdasági érdekű szolgáltatásként biztosított projekt

4. Ha valamely projekt és/vagy annak működtetése 1. általános gazdasági érdekű szolgáltatásként nyújtott szolgáltatás részét képezi; 2. az ellentételezéssel kapcsolatos paramétereket egyértelműen meghatározták előre; 3. a közszolgáltatás nyújtásának nettó költségein és a méltányos nyereségen felül nem fizetnek ellentételezést; és 4. az általános gazdasági érdekű szolgáltatást vagy a szolgáltatásnak a közösség számára a legkevesebb költséggel járó nyújtását biztosító közbeszerzési eljárás keretében ítélték oda, vagy pedig az ellentételezés nem haladja meg azt a mértéket, amely egy hatékony vállalkozásnál szükségesnek bizonyulna, úgy a projekt nem tartalmaz állami támogatást.³ Megjegyzendő, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokkal kapcsolatos szabályok az összeegyeztethető támogatás, illetve a *de minimis* támogatás lehetőségét is előírányozzák. A repülőtereket illetően a repülőterekről szóló iránymutatások⁴ útmutatással szolgálnak arra vonatkozóan, hogy mely tevékenységek tekinthetők általános gazdasági érdekű szolgáltatásoknak⁵. Lényegében valamely repülőtér üzemeltetése egészében véve csak rendkívüli esetekben – például elszigetelt régiókban található repülőterek esetén – minősülhet általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak. Mindenesetre a repülőtér alaptevékenységeihez közvetlenül nem kapcsolódó kereskedelmi tevékenységek folytatása nem szerepelhet az általános gazdasági érdekű szolgáltatások körében.⁶

Bejelentés alóli mentesség, azonban más követelmények alkalmazhatósága

5. Ha úgy tűnik, hogy az infrastruktúra közfinanszírozása az állami támogatásra vonatkozó szabályok hatálya alá tartozik, azt kell megállapítani, hogy a projektre vonatkozik-e az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség. Nincs szükség az állami támogatás bejelentésére, ha:
 - a. a finanszírozási intézkedés mentesül a bejelentés alól, mert teljesülnek az általános csoportmentességi rendelet feltételei, amely rendelet mind eljárási (pl.: összefoglaló adatokat tartalmazó formanyomtatvány vagy átláthatósági formanyomtatvány benyújtása)⁷, mind pedig összeegyeztethetőségi szabályokat megállapít; a repülőtéri infrastruktúrára nyújtott támogatás például regionális támogatásként, illetve – esetlegesen – a kkv-knak nyújtott támogatásként lehet összeegyeztethető és mentesülhet a bejelentés alól⁸.

³ Lásd a Bíróság C-280/2000. sz., Altmark Trans GmbH ügyben 2003. július 24-én hozott ítéletét.

⁴ A repülőterek finanszírozására és a regionális repülőterekről közlekedő légitársaságoknak nyújtott indulási célú állami támogatásokra vonatkozó közösségi iránymutatások (HL C 312., 2005.12.9., 1–14. o.).

⁵ Lásd a repülőterekről szóló iránymutatások 34 és 53. pontját.

⁶ Lásd a repülőterekről szóló iránymutatások 53. pontjának iv. alpontját.

⁷ A Bizottság 800/2008/EK rendelete (2008. augusztus 6.) a Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) (HL L 214., 2008.8.9.). Az áttekintést lásd az állami támogatásokról szóló közösségi jogról szóló vademecumban:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/vademecum_on_rules_09_2008_hu.pdf.

⁸ A Bizottság 2003/361/EK ajánlása (2003. május 6.) a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról (HL L 124., 2003.5.20., 36. o.).

- b. a projekt és/vagy működtetése általános gazdasági érdekű szolgáltatásként nyújtott szolgáltatás részét képezi az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló 2012/21/EU bizottsági határozattal összhangban (a repülőterek finanszírozásáról szóló 2005. évi közösségi iránymutatások⁹ feltételei alkalmazandók). Megjegyzendő, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló határozat csak az évi 200 000-nél kevesebb utassal rendelkező repülőterekre alkalmazandó. Ezen túlmenően az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló határozat egyértelmű megbízási aktust és annak ellenőrzését írja elő, hogy az ellentételezés összege nem haladja meg az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos költségeket, beleértve egy ésszerű nyereséget is.
- c. ha **meglévő állami támogatási** rendszer alapján nyújtható támogatás.

Az állami támogatás jóváhagyása céljából történő bejelentés szükségessége

6. Ha az intézkedés állami támogatásnak minősül, és az intézkedés nem felel meg a fent említett feltételeknek, a Bizottságnak történő bejelentést követően az állami támogatás jóváhagyására van szükség. Főszabály szerint a repülőtéri infrastruktúrára nyújtott állami támogatás az alábbiak alapján nyilvánítható összeegyeztethetőnek:

a. A repülőterekről szóló 2005. évi iránymutatások

A repülőterekről szóló 2005. évi iránymutatások értelmében a beruházási támogatás összeegyeztethetőnek nyilvánítható, feltéve hogy az iránymutatások feltételei¹⁰ teljesülnek: világosan meghatározott általános érdekű célkitűzés megléte, infrastruktúra szükségessége és arányossága a célhoz képest, kielégítő középtávú kilátások a használat terén, az infrastruktúrához való hozzáférés egyenlő feltételek mellett és megkülönböztetésmentesen, valamint a kereskedelem korlátozott érintettsége az uniós érdekhez képest. Ezen túlmenően magának a támogatásnak szükségesnek és arányosnak kell lennie, és ösztönző hatással kell bírnia.

b. A repülőterekre vonatkozó, általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló keretszabály valamely általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásával együtt

Amennyiben a bejelentési követelmény alóli, az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló határozat szerinti mentesség nem teljesül, az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló keretszabály jelzésekkel szolgál arra vonatkozóan, hogy valamely közszolgáltatási ellentételezést mikor lehet összeegyeztethető állami támogatásnak tekinteni (a repülőterekről szóló 2005. évi iránymutatások feltételei alkalmazandók, lásd a fenti 4. pontot).

c. A regionális támogatásokról szóló iránymutatás

A regionális támogatásokról szóló hatályos iránymutatás¹¹ kizárólag az ingóságokat (azaz a közlekedési berendezéseket) zárja ki a beruházási támogatás tekintetében támogatható kiadásokként. Bármely közlekedési infrastruktúra részesülhet azonban beruházási támogatásban.

⁹ Lásd a repülőterekről szóló iránymutatások 53. pontjának iv. alpontját.

¹⁰ Lásd a repülőterekről szóló iránymutatások 61. pontját.

¹¹ Iránymutatás a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó nemzeti regionális támogatásokról (HL C 54., 2006.3.4.).

Ez azt jelenti, hogy a tagállamok – főszabály szerint – a regionális támogatásokról szóló iránymutatás¹² szerint nyújthatnak beruházási támogatást repülőtéri infrastruktúrára.

¹² A tagállamok az általános csoportmentességi rendeletet is alkalmazhatják a repülőtéri infrastruktúra támogatására. Ez esetben a támogatást nem kell bejelenteniük, azonban más eljárási követelményeket kell teljesíteniük: összefoglaló adatokat tartalmazó formanyomtatvány vagy átláthatósági formanyomtatvány benyújtása, ha a támogatható kiadások meghaladják az 50 millió eurót, de nem haladják meg a bejelentéshez szükséges küszöbértéket (lásd még az általános elemzési modell 7. pontját).

AZ INFRASTRUKTURÁLIS TÁMOGATÁSOK 3. SZ. ELEMZÉSI MODELLE – A SZÉLES SÁVÚ INFRASTRUKTÚRÁK KIÉPÍTÉSE

Felelősségi nyilatkozat: Ezek az elemzési dokumentumok főként a strukturális alapokból és a Kohéziós Alapból társfinanszírozott projektekre vonatkoznak. Tartalmuk a hatályos szabályokat és a döntéshozatali gyakorlatot tükrözi, ám nem zárja ki a végrehajtási gyakorlat és a közbeszerzési szabályok alkalmazásának esetleges későbbi módosulását. A Versenypolitikai Főigazgatóság (DG COMP) szolgálatai mindazonáltal készséggel nyújtanak további iránymutatást a hivatalos bejelentési eljárás szükségességéről, akár a bejelentést megelőző eljárás keretében is¹.

Általános elvek:

1. Közfinanszírozás nyújtható a teljes infrastruktúra kiépítésére vagy az infrastruktúrának csak egy részére is (például backhaul-hálózatok kiépítése vagy alapvető fizikai infrastruktúra-elemek – például vezetékek – kiépítése). Valamennyi ilyen infrastruktúra-elemnek az állami vagy harmadik fél gazdasági szereplők általi – amelyhez alapvetően kötődik – jövőbeli gazdasági kiaknázás céljából történő kiépítése gazdasági tevékenységnek minősül. A támogatást mindenkor versenyen alapuló pályázati eljárás alapján kell odaítélni².

Ez az elemzési modell kizárólag a széles sávú infrastruktúrák kiépítésére vonatkozik, és az infrastruktúrára nyújtott állami támogatás tekintetében tágabb iránymutatást nyújtó általános elemzési modellt egészíti ki³.

Az állami támogatás fennállása kizárt az alábbi esetekben:

Széles sávú hálózat nem gazdasági célú felhasználásra történő kiépítése

2. Ha valamely széles sávú hálózatot kizárólag azért építenek ki, hogy gazdasági tevékenységet nem folytató állami szervek részére nyújtson csatlakoztatási szolgáltatásokat⁴, úgy a projekt nem tartalmaz állami támogatást. Másfelől ha egy ilyen hálózatot (például annak többletkapacitását) kereskedelmi széles sávú befektetők vagy más gazdasági szereplők általi használatra bocsátanak rendelkezésre, valószínű, hogy a projekt állami támogatást is tartalmaz.

A piacgazdasági befektető elvének megfelelő befektetések

3. Ha valamely kereskedelmi befektető – azonos feltételek mellett – szintén biztosította volna a projekt számára a szükséges finanszírozást, úgy nincs szó állami támogatásról⁵. Ez bizonyítható vagy a kereskedelmi szereplők hatóságokkal együttes, jelentős mértékű társbefektetéseivel, és/vagy (külső szakértők által értékelt) megbízható üzleti terv meglétével, amely kimutatja, hogy

¹ Az állami támogatások ellenőrzési eljárásainak lefolytatására alkalmazott bevált gyakorlatok kódexe című bizottsági közlemény (HL C 136., 2009.6.16., 13. o.).

² Lásd az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak a széles sávú hálózatok mielőbbi kiépítésére való alkalmazásáról szóló közösségi iránymutatás (HL C 235., 2009.9.30., 7. o.) 14. pontját (a szélessávú hálózatokról szóló iránymutatás).

³ Esettől függően a széles sávú hálózat kiépítésére nyújtott állami támogatásból nemcsak a hálózat tulajdonosai/üzemeltetői részesülhetnek, hanem a széles sávú hozzáférést biztosító harmadik felek is, és esetlegesen – ha a hálózat kisebb felhasználói kategóriát céloz (például egy adott üzleti parkbeli társaságokat) – a széles sávú szolgáltatások felhasználói is.

⁴ Lásd például az N 46/2007. sz. „Welsh Public Sector Network Scheme” állami támogatási ügyben hozott bizottsági határozatot.

⁵ Lásd az általános elemzési modell 2. pontját.

a befektetések megfelelő – a kereskedelmi szereplők által hasonló projektek esetében elvárt megtérülési aránnyal összhangban lévő – megtérülési arányt biztosítanak a befektetők számára.

Általános gazdasági érdekű szolgáltatások

4. Valamely hálózat kiépítése és/vagy működtetése képezheti általános gazdasági érdekű szolgáltatásként nyújtott szolgáltatás részét. A széles sáv általános gazdasági érdekű szolgáltatásként történő kiépítésének – főszabály szerint – a régió számára egyetemes szolgáltatási lefedettséget biztosító passzív⁶, semleges⁷ és nyílt⁸ infrastruktúra szolgáltatásán kell alapulnia, bármely ellentételezésnek pedig a kapcsolódó nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatásokra kell korlátozódnia, az nem terjedhet ki a kiskereskedelmi kommunikációs szolgáltatásokra. Amennyiben (az előzetesen megállapított, egyértelmű paraméterek alapján) nincs túlzott mértékű ellentételezés, az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokat pedig vagy a szolgáltatásnak a közösség számára a legkevesebb költséggel járó nyújtását biztosító közbeszerzési eljárás keretében ítélték oda, vagy pedig az ellentételezés nem haladja meg azt a mértéket, amelyet egy hatékony vállalkozás kérne, úgy a projekt nem tartalmaz állami támogatást.

Az állami támogatás jóváhagyás céljából történő bejelentése szükségességének hiánya, azonban más követelmények alkalmazhatósága

5. Általános csoportmentességi rendelet

Lásd az általános elemzési modell 7. pontját.

6. Általános gazdasági érdekű szolgáltatások

A közszolgáltatási kötelezettségek ellentételezésére nyújtott állami támogatás akkor mentesül a bejelentés alól, ha teljesíti a 2012/21/EU bizottsági határozat valamennyi feltételét. Meg kell jegyezni továbbá, hogy a szélessáv-kiépítésre irányuló közszolgáltatási kötelezettség fogalom meghatározásának minőségével kapcsolatos fenti megfontolásokat (lásd a fenti 4. szakaszt az egyetemes lefedettséget biztosító passzív, semleges, kizárólag nagykereskedelmi infrastruktúrákról) a hatályos szabályokkal összhangban kell alkalmazni⁹.

7. Ha meglévő állami támogatási rendszer alapján nyújtható támogatás

A széles sávra vonatkozó állami támogatási szabályok alapján hozott valamennyi bizottsági határozat listája a következő honlapon áll rendelkezésre:

http://ec.europa.eu/competition/sectors/telecommunications/broadband_decisions.pdf.

Az állami támogatás jóváhagyása céljából történő bejelentés szükségessége

⁶ A passzív infrastruktúra alapvetően a hálózatok fizikai infrastruktúrája: például a vezetékek, sötétszálak, szekrények.

⁷ A hálózatoknak technológiailag semlegesnek kell lenniük, ekként pedig lehetővé kell tenniük a hozzáférést megszerezni szándékozók számára, hogy bármely rendelkezésre álló technológiát felhasználhassák a szolgáltatásoknak a végfelhasználók számára történő nyújtásához.

⁸ Nyílt, megkülönböztetésmentes nagykereskedelmi hozzáférést kell biztosítani a harmadik fél üzemeltetők számára.

⁹ Lásd az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról szóló bizottsági közlemény (HL C 8., 2012.1.11., 4–14. o.) 48. pontját.

8. Ha az intézkedés állami támogatásnak minősül, az ezen elemzési modellben vagy az általános elemzési modell 7. pontjában említett feltételek pedig nem teljesülnek, a Bizottságnak történő bejelentést követően az állami támogatás jóváhagyására van szükség.
9. Főszabály szerint a széles sávú infrastruktúrára nyújtott állami támogatás **a széles sávú hálózatokról szóló iránymutatás** alapján nyilvánítható összeegyeztethetőnek. Általánosságban véve a széles sávú hálózatokról szóló iránymutatás a széles sávú infrastruktúrával való lefedettség jelenlegi szintjeinek megfelelően tesz különbséget célterületek között. Amennyiben nem áll rendelkezésre összehasonlítható széles sávú infrastruktúra („fehér területek”), a támogatás a vonatkozó összeegyeztethetőségi feltételek teljesülése esetén engedélyezett, míg azokon a területeken („fekete területek”), ahol kereskedelmi szereplők már jó néhány széles sávú infrastruktúrát kiépítettek vagy a következő három évben ilyenek kiépítését tervezik, a Bizottság negatívan áll a támogatási intézkedésekhez. A legáltalánosabb összeegyeztethetőségi feltételeket a szélessávú hálózatokról szóló iránymutatás 51. és 79. pontja tartalmazza részletesen.
10. Széles sávval kapcsolatos állami támogatási projektek a regionális támogatásokról szóló iránymutatás¹⁰ értelmében támogatott területeken is végezhetőek. Ebben az esetben a széles sávra nyújtott támogatás a regionális támogatásokról szóló iránymutatások szerinti induló beruházásra nyújtott támogatásnak minősülhet.
11. **Általános gazdasági érdekű szolgáltatások:** a közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásról szóló európai uniós keretszabály¹¹ vonatkozik a bejelentés alól nem mentesülő általános gazdasági érdekű szolgáltatás-ellentételezésre (lásd a fenti 6. pontot). A szélessáv-kiépítésre irányuló közszolgáltatási kötelezettség fogalom meghatározásának minőségével kapcsolatos fenti megfontolásokat (lásd a fenti 4. szakaszt az egyetemes lefedettséget biztosító passzív, semleges, kizárólag nagykereskedelmi infrastruktúrákról) kell alkalmazni.

* * *

¹⁰ A 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó nemzeti regionális támogatásokról szóló iránymutatás (HL C 54., 2006.3.4.)

¹¹ HL C 8., 2012.1.11., 15. o.

AZ INFRASTRUKTURÁLIS TÁMOGATÁSOK 4. SZ. ELEMZÉSI MODELLE – KULTURÁLIS INFRASTRUKTÚRÁK KIÉPÍTÉSE

Felelősségi nyilatkozat: Ezek az elemzési dokumentumok főként a strukturális alapokból és a Kohéziós Alapból társfinanszírozott projektekre vonatkoznak. Tartalmuk a hatályos szabályokat és a döntéshozatali gyakorlatot tükrözi, ám nem zárja ki a végrehajtási gyakorlat és a közbeszerzési szabályok alkalmazásának esetleges későbbi módosulását. A Versenypolitikai Főigazgatóság (DG COMP) szolgálatai mindazonáltal készséggel nyújtanak további iránymutatást a hivatalos bejelentési eljárás szükségességéről, akár a bejelentést megelőző eljárás keretében is¹.

Általános elvek:

1. Ez az elemzési modell a multifunkcionális sportcsarnokok², múzeumok, filmstúdiók, mozik³ és hasonló kulturális infrastruktúrák építésére, valamint történelmi emlékművek renoválására nyújtott támogatásra vonatkozik.

Ez az elemzési dokumentum kizárólag a kulturális infrastruktúrák kiépítésére terjed ki, és az infrastruktúrára vonatkozóan tágabb iránymutatást nyújtó általános elemzési modellt egészíti ki.

Az állami támogatás megléte kizárt a következő esetekben:

2. **A piacgazdasági befektető elvének megfelelő befektetések (piacgazdasági befektető elve).**

Ha valamely kereskedelmi befektető – azonos feltételek mellett – szintén biztosította volna a projekt számára a szükséges finanszírozást, úgy a projekt nem tartalmaz állami támogatást. Ez bizonyítható akár a kereskedelmi szereplők hatóságokkal együttes, jelentős mértékű társbefektetéseivel, és/vagy megbízható üzleti terv meglétével, amely kimutatja, hogy a befektetések megfelelő – a kereskedelmi szereplők által hasonló projektek esetében elvárt megtérülési aránnyal összhangban lévő – megtérülési arányt biztosítanak a befektetők számára.

3. **Helyi infrastrukturális létesítmények:**

a. Az állami támogatás megléte kizárható az olyan *kisebb sportcsarnokok* esetében, ahol felhasználóként nincs jelen hivatásos sportklub, a vonzáskörzet pedig nem lép át valamely másik tagállammal közös határt⁴. Az értékelés emellett a sportcsarnok tényleges/esetleges felhasználásától is függ: például a nemzetközi rendezvényszervezés piaca nyitva áll a helyszínbiztosítók és a rendezvényszervezők közötti verseny előtt, akik tevékenysége rendszerint a tagállamok közötti kereskedelem részét képezi. Ennél fogva a kereskedelemre gyakorolt hatás az ilyen esetekben gyakran vélelmezhető. A sportcsarnok még abban az esetben is képes lehet jelentős nemzetközi rendezvények befogadására, ha a szóban forgó

¹ Az állami támogatások ellenőrzési eljárásainak lefolytatására alkalmazott bevált gyakorlatok kódexe című bizottsági közlemény (HL C 136., 2009.6.16., 13. o.).

² Lásd a következő ügyeket: C4/08: Ahoy, SA.33728: Koppenhága és SA.33618: Uppsala.

³ Lásd a NN70/06. sz. ügyet: finn filmtámogatási rendszer.

⁴ Ennek a kategóriának tipikus példái a kizárólag az amatőr sportklubok által használt kisebb sportlétesítmények. Lásd például az SA.31722. sz. ügyet, Magyarország – Supporting the Hungarian sport sector via tax benefit scheme (A magyar sportszektor adókedvezmény-rendszeren keresztül történő támogatása), valamint az N118/2000. sz. ügyet – Franciaország – Subventions publiques aux clubs sportifs professionnels.

sportcsarnokban majdan végzendő legtöbb tevékenység helyi jellegű, ekként pedig a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás nem zárható ki⁵.

- b. A felettebb helyi jellegű szükségletet kielégítő, nemzetközi látogatókat pedig nem vonzó kisebb múzeumok és történelmi emlékművek esetében úgy tűnhet, hogy nem létezik szükségszerűen a kereskedelemre gyakorolt hatás⁶. A múzeummal kapcsolatos projektek korlátozott léptéke és költségvetése révén a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás is kizárható, mivel nem valószínű, hogy a más tagállamokból származó emberek elsősorban azzal a céllal lépnek át a határt, hogy ezeket a múzeumokat meglátogassák⁷. A nemzetközi hírnévnek örvendő nagyobb múzeumok és történelmi emlékművek esetében azonban elképzelhető, hogy nem zárható ki a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás. Az értékelés a külföldi látogatók vonzására irányuló tényleges/ esetleges képességtől függ.
- c. A vidéki területeken található kisebb mozik, illetve a városi területeken található, speciális műsorrenddel rendelkező mozik („művész mozik”) esetében elképzelhető, hogy nincs kereskedelemre gyakorolt hatás, illetve hogy nem torzul a verseny⁸.
- d. A filmstúdiók – köztük a műemlék-épületek renoválásával létrehozottak – esetében a film- és televíziós alkotások magas mobilitása azt vonja maga után, hogy a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás nem zárható ki.

Bejelentés alóli mentesség, azonban más követelmények alkalmazhatósága

Lásd az általános elemzési modell 7. pontját.

Az állami támogatás jóváhagyása céljából történő bejelentés szükségessége

Ha az intézkedés állami támogatásnak minősül, az általános elemzési modell 7. pontjában említett feltételek pedig nem teljesülnek, a Bizottságnak történő bejelentést követően az állami támogatás jóváhagyására van szükség. A kulturális infrastruktúra értékelését – főszabály szerint – közvetlenül az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének d) pontja alapján folytatják le.

⁵ A nagyobb sportcsarnokok esetében általában fennáll a kereskedelemre gyakorolt hatás. Lásd a Törvényszéknek a T-90/09. sz., AHOY (Rotterdam) ügyben 2012. január 26-án hozott végzését, amelyben megállapítja, hogy a sportcsarnokok kihasználására szolgáló piac nem korlátozódik szükségszerűen Hollandiára.

⁶ Lásd az N 377/2007. sz. ügyet – Hollandia – A Bataviawerfnek nyújtott támogatás – egy 17. századi hajó rekonstrukciója (2007. november 28-i határozat).

⁷ Lásd az N 630/2003. sz. ügyet – Olaszország – Musei di interesse locale – Regione autonoma della Sardegna (2004. február 18-i határozat).

⁸ Néhány tagállam mozik számára is kínál támogatást, például vidéki vagy – általánosságban – művész mozik támogatása, illetve a mozik digitális filmvetítésre való átállításának fedezése céljából. Az ezzel kapcsolatos összegek azonban rendszerint csekélyek, így a vidéki és művész moziknak olyan megfelelő támogatási szinteket kell biztosítani, amelyek a *de minimis* támogatásokról szóló rendelet hatálya alá tartoznak. Előfordulhat, hogy a kis- és középvállalkozások (kkv-k) felújításra szolgáló befektetéseire nyújtott támogatások is megfelelnek az általános csoportmentességi rendelet feltételeinek. Ha különleges körülmények több támogatást tennének indokolttá, ezt eseti alapon kell értékelni.

AZ INFRASTRUKTURÁLIS TÁMOGATÁSOK 5. SZ. ELEMZÉSI MODELLJE – KIKÖTŐI INFRASTRUKTÚRÁK MEGÉPÍTÉSE

Felelősségi nyilatkozat: Ezek az elemzési dokumentumok főként a strukturális alapokból és a Kohéziós Alapból társfinanszírozott projektekre vonatkoznak. Tartalmuk a hatályos szabályokat és a döntéshozatali gyakorlatot tükrözi, ám nem zárja ki a végrehajtási gyakorlat és a közbeszerzési szabályok alkalmazásának esetleges későbbi módosulását. A Versenypolitikai Főigazgatóság (DG COMP) szolgálatai mindazonáltal készséggel nyújtanak további iránymutatást a hivatalos bejelentési eljárás szükségességéről, akár a bejelentést megelőző eljárás keretében is¹.

Általános elvek

1. A kikötői infrastruktúra tekintetében a Bizottság az állami támogatások három típusát különbözteti meg:
 - A kikötői infrastruktúra kiépítésére nyújtott támogatás (beruházási támogatás)
 - A kikötői infrastruktúra működtetésére nyújtott támogatás
 - az infrastruktúra felhasználóinak nyújtott támogatás

Ez az elemzési modell kizárólag a beruházási támogatásra vonatkozik, mivel az infrastruktúrára nyújtott állami támogatás tekintetében tágabb iránymutatást nyújtó általános elemzési modellt egészíti ki.

A gazdasági szempontból kiaknázott infrastruktúra megépítése az állami támogatásra vonatkozó szabályok hatálya alá tartozik. Bizonyos tevékenységi típusokra azonban nem érvényes ez az elv, mivel azok közrendi feladatkörbe tartoznak, ekként pedig nem minősülnek gazdasági tevékenységeknek.

Az állami támogatás megléte többek között az alábbi esetekben kizárt:

Közrendi feladatkörben végzett tevékenységek²

2. A közrendi feladatkör és a gazdasági tevékenységek között eseti alapon kell különbséget tenni. A kikötői infrastruktúrával kapcsolatban eszközölt – kizárólag a közrendi feladatkörbe tartozó funkciók (például vám- és rendészeti infrastruktúra, biztonsági infrastruktúra, azaz a nyilvános fenyegetések, terroristatámadások ellen szükséges infrastruktúra stb.) tekintetében fenntartott – bizonyos befektetések vonatkozhatnak nem gazdasági tevékenységekre³. Ha azonban a projekt

¹ Az állami támogatások ellenőrzési eljárásainak lefolytatására alkalmazott bevált gyakorlatok kódexe című bizottsági közlemény (HL C 136., 2009.6.16., 13. o.).

² C39/2009. sz. (korábbi N 385/2009) állami támogatás – Ventspils Port-beli kikötői infrastruktúra állami finanszírozása.

³ Lásd a Leipzig-Halle ügyben hozott ítélet 98. pontját. Megjegyzendő, hogy a „közrendi feladatkörben végzett tevékenység” nem statikus fogalom, ami azt jelenti, hogy egy tevékenység gazdasági jellegűvé is válhat, például annak privatizációja esetén. Ezenfelül, a támogatás meglétét a tulajdonos, az üzemeltető és a felhasználó szintjén kell elemezni.

A Bizottság például úgy vélte, hogy – bizonyos különös feltételek mellett – a kikötők megközelítési útvonalai (hullámtörők, zsilipek, hajózható csatornák), a védőgátak és a kikötőn kívüli vasúti sínek kereskedelmi szempontból nem kiaknázható infrastruktúrák, lásd e tekintetben az N 520/2003. sz., Belgium – Flamand kikötők ügyet (2004. október 20-i határozat) és az N 60/2006. sz., Hollandia – Rotterdami kikötő ügyet (2007. április 24-i határozat). A Bizottság nemrégiben jelezte, hogy ezen infrastruktúrák finanszírozása tartalmazhat állami támogatást, végső soron azonban

gazdasági szempontból kiaknázzható infrastrukturális elemeket is tartalmaz, úgy vonhat maga után állami támogatást.

A piacgazdasági befektető elvének megfelelő befektetések

3. Nyújtott volna-e a befektetett tőke után ellentételezést elváró valamely piacgazdasági befektető pénzeszközöket a projektre ugyanolyan feltételek mellett, amelyek mellett ezt a hatóság kívánja megtenni? Ha igen, akkor úgy tűnik, állami támogatásról nincs szó⁴.

A kikötői infrastruktúra finanszírozása főszabály szerint lényeges tőkebefektetéseket igényel, ami olykor csak igen hosszú távon térül meg, és ekként rendes esetben tisztán gazdasági megfontolások alapján azokat nem vállalnák. Ily módon igen nehéz azt megállapítani, hogy az állam piacgazdasági befektetőként részt venne ilyen finanszírozásban. Következésképpen mi még abban az esetben is ösztönöznénk az intézkedés Bizottságnak történő, az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése szerinti (előzetes) bejelentését, ha az érintett tagállam azzal érvel, hogy a piacgazdasági befektető elve alkalmazására vonatkozó kritériumokat betartják.

Általános gazdasági érdekű szolgáltatásként biztosított projekt

4. Ha valamely projekt és/vagy annak működtetése 1. általános gazdasági érdekű szolgáltatásként nyújtott szolgáltatás részét képezi; 2. az ellentételezéssel kapcsolatos paramétereket egyértelműen meghatározták előre; 3. a közszolgáltatás nyújtásának költségein és a méltányos nyereségen felül nem fizetnek ellentételezést; és 4. az általános gazdasági érdekű szolgáltatást vagy a szolgáltatásnak a közösség számára a legkevesebb költséggel járó nyújtását biztosító közbeszerzési eljárás keretében ítélték oda, vagy pedig az ellentételezés nem haladja meg azt a mértéket, amely egy hatékony vállalkozásnál szükségesnek bizonyulna, úgy a projekt nem tartalmaz állami támogatást⁵. Megjegyzendő, hogy az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokkal kapcsolatos szabályok az összeegyeztethető támogatás, illetve a *de minimis* támogatás lehetőségét is előírnyozzák.

Bejelentés alóli mentesség, azonban más követelmények alkalmazhatósága

5. Ha úgy tűnik, hogy a kikötői infrastruktúra közfinanszírozása az állami támogatásra vonatkozó szabályok hatálya alá tartozik, azt kell megállapítani, hogy a projektre vonatkozik-e az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség. Nincs szükség az állami támogatás bejelentésére, ha:
- a) az intézkedés mentesül a bejelentés alól, mert teljesülnek az általános csoportmentességi rendelet feltételei, amely rendelet mind eljárási (pl.: összefoglaló adatokat tartalmazó formanyomtatvány vagy átláthatósági formanyomtatvány benyújtása), mind pedig összeegyeztethetőségi szabályokat megállapít⁶; a kikötői infrastruktúrára nyújtott támogatás például regionális támogatásként összeegyeztethető és mentesülhet a bejelentés alól⁷.

nyitva hagyta a kérdést; lásd az N 110/2008. sz. ügyet – Németország – Jade-Weser-Port (HL C 137/2009.) és a C 39/2009. sz. ügyet (korábbi N 385/2009), Lettország - *Ventspils Port* (HL C 62/2010.)

⁴ Lásd még az általános elemzési modell 2. pontját.

⁵ Lásd a Bíróság által a C-280/2000. sz., Altmark Trans GmbH ügyben 2003. július 24-én hozott ítéletet.

⁶ A Bizottság 800/2008/EK rendelete (2008. augusztus 6.) a Szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) (HL L 214., 2008.8.9.). Az áttekintést lásd az állami támogatásokról szóló közösségi jogról szóló vademecumban:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/vademecum_on_rules_09_2008_en.pdf.

⁷ Lásd a 10. lábjegyzetet.

- b) a projekt és/vagy működtetése általános gazdasági érdekű szolgáltatásként nyújtott szolgáltatás részét képezi **az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról** szóló 2012/21/EU bizottsági határozattal⁸ összhangban. Különösen, az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló határozat csak az évi 300 000-nél kevesebb utassal rendelkező kikötőkre alkalmazandó. Ezen túlmenően az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló határozat egyértelmű megbízási aktust és annak ellenőrzését írja elő, hogy az ellentételezés összege nem haladja meg az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos költségeket, beleértve egy ésszerű nyereséget is.
- c) ha **meglévő állami támogatási** rendszer alapján nyújtható támogatás.

Az állami támogatás jóváhagyása céljából történő bejelentés szükségessége

6. Ha az intézkedés állami támogatásnak minősül, és az intézkedés nem felel meg a fent említett feltételeknek, a Bizottságnak történő bejelentést követően az állami támogatás jóváhagyására van szükség. Jelenleg nincs a kikötőkre vonatkozó, különös állami támogatás iránymutatás. Ennélfogva főszabály szerint a kikötői infrastruktúrára nyújtott állami támogatás az alábbiak alapján nyilvánítható összeegyeztethetőnek:

a. Az EUMSZ 107. cikkének (3) bekezdése szerinti közvetlen értékelés

Valamely támogatás összeegyeztethetőségének értékelése alapvetően a közös piacon a támogatás kereskedelemre és versenyre gyakorolt kedvezőtlen hatásainak a támogatásnak a jól meghatározott közös érdekű célkitűzések eléréséhez való hozzájárulás tekintetében meglévő kedvező hatásaival való kiegyensúlyozásáról szól, amint azt a támogatással kapcsolatos ítélkezési gyakorlat is mutatja. Az intézkedésnek különösen a következő feltételeknek kell megfelelnie: világosan meghatározott általános érdekű célkitűzés megléte, infrastruktúra szükségessége és arányossága a célhoz képest, kielégítő középtávú kilátások a használat terén, az infrastruktúrához való hozzáférés egyenlő feltételek mellett és megkülönböztetésmentesen, valamint a kereskedelem korlátozott érintettsége az uniós érdekhez képest. Ezen túlmenően magának a támogatásnak szükségesnek és arányosnak kell lennie, és ösztönző hatással kell bírnia.

b. Általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtását biztosító kikötők esetében: általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló határozat vagy az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló keretszabály

Amennyiben a bejelentési követelmény alóli, az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló határozat szerinti mentesség nem teljesül, az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló keretszabály jelzésekkel szolgál arra vonatkozóan, hogy valamely közszolgáltatási ellentételezést mikor lehet összeegyeztethető állami támogatásnak tekinteni.

⁸ Különös feltételek – pl. a megbízási megléte és időtartama – alkalmazandók. A szükséges infrastruktúrába való beruházásra nyújtott induló támogatás az általános gazdasági érdekű szolgáltatás-ellentételezésként adott megbízási időtartamára szolgáló (éves) ellentételezésként átlagolható: általában 10 év, kivéve ha a befektetések amortizációja mást tesz indokolttá.

c. A regionális támogatásokról szóló iránymutatás⁹

A regionális támogatásokról szóló hatályos iránymutatás¹⁰ értelmében közlekedési infrastruktúra részesülhet beruházási támogatásban. Ez azt jelenti, hogy a tagállamok – főszabály szerint – a regionális támogatásokról szóló iránymutatás szerint nyújthatnak beruházási támogatást kikötői infrastruktúrára.

⁹ A 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó nemzeti regionális támogatásokról szóló iránymutatás (HL C 54., 2006.3.4.).

¹⁰ A tagállamok az általános csoportmentességi rendeletet is alkalmazhatják a kikötői infrastruktúra támogatására anélkül, hogy azt be kellene jelenteniük, noha más eljárási követelmények vonatkoznak erre: összefoglaló adatokat tartalmazó formanyomtatvány vagy átláthatósági formanyomtatvány benyújtása, ha a támogatható kiadások meghaladják az 50 millió eurót, de nem haladják meg a bejelentéshez szükséges küszöbértéket (lásd még az általános elemzési modell 7. pontját).

AZ INFRASTRUKTURÁLIS TÁMOGATÁSOK 6. SZ. ELEMZÉSI MODELLE – KUTATÁS, FEJLESZTÉS, ÉS INNOVÁCIÓ

Felelősségi nyilatkozat: Ezek az elemzési dokumentumok főként a strukturális alapokból és a Kohéziós Alapból társfinanszírozott projektekre vonatkoznak. Tartalmuk a hatályos szabályokat és a döntéshozatali gyakorlatot tükrözi, ám nem zárja ki a végrehajtási gyakorlat és a közbeszerzési szabályok alkalmazásának esetleges későbbi módosulását. A Versenypolitikai Főigazgatóság (DG COMP) szolgálatai mindazonáltal készséggel nyújtanak további iránymutatást a hivatalos bejelentési eljárás szükségességéről, akár a bejelentést megelőző eljárás keretében is¹.

Ellenőrző lista – KFI-infrastruktúrák

A Bizottság KFI-infrastruktúrákra irányuló állami támogatások három típusát különbözteti meg:

- az infrastruktúra kiépítésére nyújtott támogatás (beruházási támogatás)
- az infrastruktúra működtetésére nyújtott támogatás
- az infrastruktúra felhasználóinak nyújtott támogatás

Ez az elemzési modell kizárólag a beruházási támogatásra vonatkozik, és az infrastruktúrára nyújtott állami támogatás tekintetében tágabb iránymutatást nyújtó általános elemzési modellt egészíti ki.

Általános elvek:

1. A gyakorlatban KFI-infrastruktúrákat gyakorta használják közrendi feladatkörbe² tartozó tevékenységekre (pl. oktatásra, független kutatásra). A gazdasági tevékenységek gyakran pusztán a kutatási szervezetek erőforrásai – például az esetlegesen kettős felhasználású (nem gazdasági és gazdasági jellegű) kutatási berendezés – hatékony felhasználásának az eredményeit. A KFI-infrastruktúrának ezt a sajátosságát a kiépítésükre és működtetésükre az állami támogatásra vonatkozó szabályok alapján nyújtott támogatás elemzésekor szem előtt kell tartani.

Az állami támogatás megléte többek között az alábbi esetekben kizárt:

A kutatási szervezetek nem gazdasági tevékenységei

2. A KFI-infrastruktúra megépítése nem tekinthető állami támogatásnak, ha az infrastruktúra tulajdonosa/működtetője kutatási szervezet³, és az infrastruktúrát kizárólag a KFI-keretrendszer 3.1.1. pontjában meghatározott nem gazdasági tevékenységekre használják. Ez vonatkozhat – többek között – egyetemi épületek, előadótermek, könyvtárak, laboratóriumok, valamint a kizárólag oktatásra és független kutatásra, azaz közfeladatként végzett tevékenységekre használt berendezések megépítésére. Ezen túlmenően a KFI-keretrendszer 3.1.1. pontjában meghatározott körülmények mellett az együttműködési K+F, valamint a kutatási eredmények terjesztése szintén nem gazdasági tevékenységeknek minősülnek. Ez a helyzet akkor, ha i. a

¹ Az állami támogatások ellenőrzési eljárásainak lefolytatására alkalmazott bevált gyakorlatok kódexe című bizottsági közlemény (HL C 136., 2009.6.16., 13. o.).

² Lásd a kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások közösségi keretrendszerének (KFI-keretrendszer) (HL C 323., 2006.12.31.) 3.11. pontját.

³ A KFI-keretrendszer 2.2. pontjának d) alpontja értelmében.

kutatási tevékenységek független jellegűek, azaz azokra nem gyakorolnak befolyást az egyes vállalkozások gazdasági érdekei, ii. az együttműködési K+F olyan általános ismeret létrehozását eredményezi, amelyet széles körben fognak terjeszteni, és iii. az ilyen tevékenységekből eredő szellemi tulajdonjogokat teljes mértékben a kutatási szervezetnek ítélik oda a jövőbeli nem gazdasági felhasználás céljából. A valamennyi felhasználó számára nyílt és megkülönböztetésmentes hozzáférést biztosító kutatási adatbázisok vagy a kutatási eredmények terjesztésére használt bármely más infrastruktúra állami finanszírozása is tekinthető nem gazdasági tevékenységnek.

A piacgazdasági befektető elvének megfelelő befektetések

3. Meg kell azonban jegyezni, hogy a KFI-infrastruktúra finanszírozása – főszabály szerint – jelentős tőkebefektetéseket igényel, amelyek némely esetben csak igen hosszú távon tudnak megtérülni, és amelyeket ekként rendes esetben tisztán gazdasági megfontolások alapján nem vállalnák. Ily módon igen nehéz azt megállapítani, hogy az állam piacgazdasági befektetőként részt venne ilyen finanszírozásban.

Az állami támogatás jóváhagyása céljából történő bejelentés szükségességének hiánya, azonban más követelmények alkalmazhatósága

Kiegészítő tevékenységek

4. A fenti 1. pontban megállapítottaknak megfelelően, a kutatási szervezetek a KFI-infrastruktúrát gyakran használják nem gazdasági tevékenységek végzése céljából. Erőforrásaik hatékony felhasználása érdekében azonban néhány kiegészítő gazdasági tevékenységet is végezhetnek. Ez a helyzet például akkor, ha az infrastruktúra-kapacitást (pl. a berendezéseket és a laboratóriumokat) esetenként ipari partnereknek adják bérbe, illetve ha a kutatási szervezet infrastruktúráját részben az ipar javára végzett, szerződésen alapuló kutatásra használja, feltéve hogy a következő feltételek teljesülnek:
 - a. a kutatási infrastruktúrához szükséges ráfordításokra (például föld, anyagok, meglévő technológia, berendezések, eszközök, és főbb szolgáltatások – köztük építés, energia- és vízellátás, valamint a projektfejlesztésre és -irányításra szolgáló támogató szolgáltatások) az uniós és a nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes beszerzés elvét tiszteletben tartó nemzeti jogszabályokkal összhangban írják ki pályázatot, és azokat ekként szerzik be;
 - b. az állami finanszírozásban részesülő kutatási infrastruktúra megvalósítási/építési szakaszán belül keletkezett valamennyi szellemi tulajdonjogot teljes egészében a kutatási szervezet számára osztják ki;
 - c. a kutatási szervezet nyílt és megkülönböztetésmentes hozzáférést biztosít az infrastruktúrához;
 - d. a kutatási szervezet (az értékcsökkenési költségeket arányosan fedező) piaci árakat⁴ számít fel a felhasználóknak;

⁴ A piaci árat a hasonló kutatási létesítményhez való hozzáféréstért a felhasználó felé felszámított árként határozzák meg (piaci viszonyítási alap). Amennyiben nincs viszonyítási alap, az árnak arányosan kell lefednie a teljes költségeket és egy ésszerű árrést.

- e. a K+F infrastruktúra használatából eredő gazdasági tevékenységek továbbra is kiegészítő jellegűek, azaz ezek továbbra is a kutatási infrastruktúra működéséhez kapcsolódnak közvetlenül és ahhoz szükségesek, illetve lényegében az állami finanszírozástól független kutatás fő tevékenységéhez kapcsolódnak. Általánosságban véve, a kiegészítő tevékenységek az elsődleges, nem gazdasági tevékenységekkel azonos ráfordításokat – azaz anyagot, berendezést, munkaerőt, állóeszközöket – használnak. A kutatási szervezet kiegészítő gazdasági tevékenységei körének továbbra is korlátozottnak kell lennie, például a gazdasági tevékenység céljából használt kutatási infrastruktúra kapacitása nem teheti ki a ténylegesen használt teljes kapacitás jelentős részét;
- f. a kutatási szervezet – gazdasági tevékenységei kerettámogatásának megelőzése érdekében – elkülönített elszámolásokat vezet;
- g. a gazdasági tevékenységekből eredő valamennyi nyereséget ismételtlen nem gazdasági tevékenységekbe fektetik (az államilag finanszírozott infrastruktúra használatából keletkezett nyereség nem használható fel a kutatási szervezet gazdasági tevékenységei körének bővítésére, amelynek továbbra is kiegészítő jellegűnek kell lennie);
- h. a kizárólag gazdasági tevékenységekre használt berendezés és létesítmények nem támogatható kiadásokat képeznek.

Általános csoportmentességi rendelet, általános gazdasági érdekű szolgáltatások, meglévő támogatási rendszer

5. Lásd az általános elemzési modell 7. pontját.

Az állami támogatás jóváhagyása céljából történő bejelentés szükségessége:

6. Ha az intézkedés állami támogatásnak minősül, az általános elemzési modell 7. pontjában említett feltételek pedig nem teljesülnek, a Bizottságnak történő bejelentést követően az állami támogatás jóváhagyására van szükség. Főszabály szerint, a KFI-infrastruktúrára nyújtott állami támogatás a KFI-keretrendszer – és különösen az alábbiak – alapján nyilvánítható összeegyeztethetőnek:

a. Klaszter részét képező KFI-infrastruktúra (klaszter-infrastruktúra)

Ha az infrastruktúra innovációs klaszter részét képezi, az annak megépítésére szolgáló állami támogatás összeegyeztetetőségét a KFI-keretrendszer „Az innovációs klasztereknek nyújtott támogatás” címet viselő 5.8. pontjának rendelkezései alapján lehet értékelni.

b. Valamely K+F projekt részét képező KFI-infrastruktúra

Ha az infrastruktúra K+F projekt részét képezi, és az általános csoportmentességi rendelet 31. cikke alapján nem részesülhet csoportmentességben, az építésre nyújtott állami támogatás összeegyeztetetőségét a KFI-keretrendszer 5.1. pontjának rendelkezései alapján lehet értékelni.

AZ INFRASTRUKTURÁLIS TÁMOGATÁSOK 7. SZ. ELEMZÉSI MODELLE – VÍZSZOLGÁLTATÁSOK

Felelősségi nyilatkozat: Ezek az elemzési dokumentumok főként a strukturális alapokból és a Kohéziós Alapból társfinanszírozott projektekre vonatkoznak. Tartalmuk a hatályos szabályokat és a döntéshozatali gyakorlatot tükrözi, ám nem zárja ki a végrehajtási gyakorlat és a közbeszerzési szabályok alkalmazásának esetleges későbbi módosulását. A Versenypolitikai Főigazgatóság (DG COMP) szolgálatai mindazonáltal készséggel nyújtanak további iránymutatást a hivatalos bejelentési eljárás szükségességéről, akár a bejelentést megelőző eljárás keretében is¹.

Általános elvek

1. A vízszolgáltatók számára közvetlenül szükséges infrastruktúrát a Bizottság nem feltétlenül tekinti a felhasználó irányú („downstream”) szolgáltatástól elválaszthatónak. A csatornahálózat, a háztartásokhoz és vállalkozásokhoz kapcsolt csatornák és szennyvízkezelő üzemek korszerűsítése és bővítése például mind-mind a végfelhasználóknak nyújtott gazdasági szolgáltatások biztosítását eredményezi. A vízszolgáltatások (például az ivóvíz/szennyvíz) ár ellenében történő nyújtása gazdasági tevékenység, ennek megfelelően pedig a valamely piacon az ellátás biztosításához szükséges infrastruktúra finanszírozása állami támogatást vonhat maga után.

2. Állami támogatás megléte

3. A vízszolgáltatások tekintetében az alábbiak tűnnek különösen relevánsnak az állami támogatás kizárhatóságát illetően:

a. A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt potenciális hatás hiánya – Zárt-e a piac a verseny előtt (pl. kizárólagos jogok megléte), a kedvezményezett számára pedig tilos-e más földrajzi vagy szolgáltatási/termékpiacon való részvétel?

Amikor valamely piac – akár uniós vagy nemzeti jogszabály alapján, akár ténylegesen a piaci fejlemények miatt – megnyílik a verseny előtt, az állami finanszírozás érintheti a versenyt, ennél fogva pedig valószínű, hogy az állami támogatásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Ahhoz, hogy a projekt esetében kizárt legyen az állami támogatás, annak a verseny előtt zárt piacokon kell megvalósulnia². Az értékelés az érintett tagállam nemzeti/regionális/helyi szabályaitól függ. A versenyre vagy a kereskedelemre gyakorolt potenciálisan hatás nem következhet be, ha a kedvezményezett a helyi vízpiacon kizárólagos joggal rendelkezik, és nem folytathat tevékenységet más szolgáltatási piacokon (pl. szennyvíz- vagy energiapiacon), illetve a verseny előtt nyitott más földrajzi területeken³. Ha a kedvezményezett más piacokon

¹ Az állami támogatások ellenőrzési eljárásainak lefolytatására alkalmazott bevált gyakorlatok kódexe című bizottsági közlemény (HL C 136., 2009.6.16., 13. o.).

² Az N 588/2006. sz., NL- Subsidy measure vital Gelderland ügyben (2007. április 4-i határozat) a Bizottság megállapította, hogy a verseny előtt nem nyitott holland piacon a kizárólag a (helyi hatóságok tulajdonában álló) ivóvíztársaságok javát szolgáló támogatási intézkedések nem tudják érinteni a tagállamok közötti versenyt és kereskedelmet. A más kedvezményezettek számára nyitott intézkedések esetében vagy a – verseny előtt nyitott piacot képező – ipari vízre vonatkozó intézkedések esetében azonban megállapították, hogy ezek képesek erre.

³ Az N 443/2003. sz., Belgium – Grey Water Circuits ügyben (2004. június 2-i határozat) a Bizottság a településközi szerek részére „szürkevíz” (azaz tisztított szennyvíz) biztosítására szolgáló szennyvíz-telepekre és elosztóhálózatokra nyújtott

tevékenységet folytat, a fenntartott területre tartozó infrastruktúra finanszírozása állami támogatást képezhet. Az elkülönített elszámolások lehetővé tehetik a különböző piacok közötti esetleges kereszttámogatás ellenőrzését.

b. Gazdasági tevékenység hiánya: a tervezett infrastruktúra kivitelezését és a kedvezményezett által folytatott tevékenységet a szolgáltatási piacokon kívül végzik, például a szolgáltatási lánc olyan szolgáltatási piacokat megelőző szintjén, amelyeken a vízszolgáltatásokat fizetés ellenében nyújtják?

A semmilyen piacon nem tevékenykedő kedvezményezettek tulajdonában álló és általuk működtetett infrastruktúra finanszírozása nem jár állami támogatással, mert a kedvezményezettek nem gazdasági tevékenységet folytató vállalkozások. Ez vonatkozhat olyan infrastruktúrára, amely távol esik attól a piactól, ahol a vízszolgáltatásokat nyújtják, ideértve a különböző helyi térségeket kiszolgáló vízgyűjtő területeket. A jelenlegi gyakorlat alapján az ilyen infrastruktúrák – a közrendi feladatkör (pl. sótalanító telepek, árvízmegeelőzés) részeként – főszabály szerint a tagállam közrendi feladatkörébe tartozó nem gazdasági jellegű általános infrastruktúrák. Az ilyen infrastruktúra finanszírozása nem tartozhat az állami támogatásra vonatkozó szabályok hatálya alá, mivel az infrastruktúrát üzemeltető jogalanyok nem minősülnek vállalkozásnak, az infrastruktúra működtetése pedig nem gazdasági tevékenység.

c. Gazdasági előny hiánya – általános gazdasági érdekű szolgáltatások – Az infrastruktúra működtetését általános gazdasági érdekű szolgáltatásként bízták-e a szolgáltatóra?

Ha ez a helyzet, és a közszolgáltatás nyújtásával összefüggő nettó költségeken és a méltányos nyereségen felül nem fizetnek ellentételezést, az általános gazdasági érdekű szolgáltatást pedig vagy közbeszerzési eljárás keretében ítélték oda, vagy pedig az ellentételezés nem haladja meg azt a mértéket, amelyet egy hatékony vállalkozás kérne, úgy a szolgáltatás üzemeltetője nem részesül állami támogatásban.

d. Gazdasági előny hiánya – Piacgazdasági befektető: amennyiben a kedvezményezett gazdasági tevékenységet végez és a piac nyitva áll a verseny előtt, piaci szempontból életképes-e a befektetés?

Ha a kereskedelmi befektető szintén biztosította volna a projekthez szükséges finanszírozást ugyanazon feltételek mellett, akkor a projekt nem tartalmaz állami támogatást. Ez bizonyítható vagy 1. a kereskedelmi szereplők hatóságokkal együttes, jelentős mértékű társbefektetéseivel, és/vagy 2. (külső szakértők által értékelt) megbízható üzleti terv meglétével, amely kimutatja, hogy a befektetések megfelelő – a kereskedelmi szereplők által hasonló projektek esetében elvárt megtérülési rátával összhangban lévő – megtérülési rátát biztosítanak a befektetők számára.

beruházási támogatásokat elemzett. A szóban forgó szervek még akkor is minősülhetnek vállalkozásnak, és – legalábbis elméletben – még akkor is folytathatnak tevékenységet más tagállamokban, ha a helyi piacokon nincs verseny. A Bizottság megállapította, hogy a tervezett támogatások (összegegyeztethető) állami támogatást tartalmaznak.

Állami támogatás bejelentése alóli mentesség, azonban más követelmények alkalmazhatósága

Másik két esetben az esetleges állami támogatás az uniós szabályokkal automatikusan összeegyeztethetőnek tekinthető, és azt nem kell bejelenteni:

- a. Az általános csoportmentességi rendelet vonatkozik az olyan vízügyi infrastruktúrába való beruházás támogatására, amely a környezetvédelmet az uniós normák hiányában vagy azokon felül teszi lehetővé⁴. A támogatható költségek 35%-ának megfelelő támogatási intenzitást tesz lehetővé, és más feltételek vonatkoznak.
- b. Általános gazdasági érdekű szolgáltatásként is megbízhatnak „egyetemes” vízszolgáltatások mind háztartások, mind pedig vállalkozások számára történő nyújtásával. Ha általános gazdasági érdekű szolgáltatásként az ellentételezés nem éri el az évi 15 millió eurót (a megbízás teljes időtartama alatt átlagosan⁵), úgy arra az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokról szóló új bizottsági határozat vonatkozik, ha minden egyéb követelmény is teljesül.

⁴ Az általános csoportmentességi rendelet 18. cikke, azzal, hogy a támogatás a támogatható költségek 35%-áig terjedhet. A tagállamoknak a vízgazdálkodással összefüggő, az egyes vállalkozásokra nem alkalmazandó uniós kötelezettségei nem minősülnek uniós normáknak.

⁵ A szükséges infrastruktúrába való beruházásra nyújtott induló támogatás az általános gazdasági érdekű szolgáltatás-ellentételezésként adott megbízás időtartamára szolgáló (éves) ellentételezésként átlagolható: általában 10 év, kivéve ha a befektetések amortizációja mást tesz indokolttá (a vízügyi infrastruktúra több mint 10 év alatt is devalválódhat).